

IETS OM NAAR UIT TE KIJKEN

GEORGINA
VERBAAN

IETS OM NAAR
UIT TE KIJKEN

Uitgeverij Podium
Amsterdam

Manfred Meckel

VERHAAL

Haatte hij haar maar. Manfred sjokte op een dinsdagochtend in april over de Amsterdamse grachten achter zijn vrouw Ineke aan, en had bij gebrek aan daadkrachtige karaktereigenschappen – zelfkennis was hem voor dergelijke inschattingen voldoende toebedeeld – zijn laatste hoop op haat gevestigd. Plotse haat. Haat die ontvlamt. Alle ingrediënten waren aanwezig, hij hoefde zich alleen nog fysiek te manifesteren. Het regende zacht. Geen druppels, God, waren het maar druppels. Waaiden er maar terrasstoelen door de lucht. Dreigden de wortels van de boom, waaronder Ineke kort stilhield om haar geplastificeerde kaart van de binnenstad te bekijken, dreigden die wortels, die al eeuwen weerstand hadden geboden aan het alledaagse, die wortels die pis, kots en zure regen hadden weerstaan, dreigden díe nu maar eens los te raken uit wat hen zo lang gevangen hield. Als ze het zou overleven zou Ineke vast besluiten te schuilen in een gelegenheid waar ze in minder dramatische omstandigheden nooit naar binnen zou gaan. Wanneer dergelijke gedachten als kettingzagen door zijn hersenen raasden, klemde hij zijn lippen om zijn tanden en zijn tanden op

elkaar. Zo hard dat het pijn deed. Zo kon hij goed in de gaten houden of hij de dingen niet hardop zei. Ze liep weer eens voor hem uit. Kwiek. Vol goede moed. De laatste keer dat ze vol goede moed met een plattegrond voor hem uit liep raakte ze aan de praat met een stel dat koikarpers hield in hun achtertuin. De hele dag slenterden ze over de Keukenhof met die twee. Van het Oranje Nassau Paviljoen naar de Amaryllis Show, kwekkend door Tulpomania. Ook voeren ze gevierden in een fluisterbootje. Kort, heel kort, had hij de hoop gekoesterd dat er in de fluisterbootjes gefluisterd diende te worden. Maar zo was het niet, hij hoorde de vrouw van het stel nog tetteren dat de karpers 'praktisch met de pot mee' eten. En dat karpers 'dol' zijn 'op kiwi's'. Was hij maar slecht ter been. Zat hij maar in een rolstoel. Dan zou ze hem moeten duwen. Dan zou hij haar horen hijgen en kreunen van inspanning terwijl ze hem over de Amsterdamse bruggen heen probeerde te krijgen. Na een paar uitstapjes zouden ze vast niet meer gaan. Of zij zou alleen gaan. Of ze zou een nieuw stel vinden om dagjes mee weg te gaan, een stel met een potige man. Een potige man met een hobby, die hem dan kordaat voort zou duwen en over die hobby uit zou weiden terwijl hij, vanwege het tempo van zijn vrouw, weer gedwongen zou zijn om tegen haar achterkant aan te kijken. God nee. Haar smurfblauwe windjack, haar opwaaiende korte bruine kapsel, de nette broek die ze aantrok op dagjes uit en die een kwart van haar oedeembenen prijs gaf, haar dikke platte schoenen.

'Hoe-hoe! Kom op, Fred! De dag is zo om!' riep ze.

Was het maar waar, dacht Manfred.

‘En doe je jas dicht!’

Hij gehoorzaamde en ritste zijn eveneens smurfblauwe windjack dicht, zoals hij in de ochtend zijn gulp dichtgeritst had nadat zij hem dat opgedragen had. Voor ze weggingen had hij in de wc geprobeerd zich af te trekken. Maar het was moeilijk. Hij had gedacht aan het buurmeisje dat hij een paar maanden eerder op haar scooter had zien zitten in haar achtertuin, toen hij de lamellen van de slaapkamer opzijgeschoven had om te zien of er vogels van zijn vetbollen aten. Het kind (Of was het een kind? Ze zou vanuit een bepaalde hoek best achttien kunnen zijn, dacht Manfred destijds) had wijdbeens zitten appen terwijl ze loom meebewoog op nieuwerwetse muziek die Manfred aan de serie *Shaka Zulu* deed denken. Hij had zich afgevraagd of het de volle dijen in de strakke broek van het buurmeisje waren, of de herinnering aan *Shaka Zulu* waar hij onverwacht enthousiast van geraakt was. Ineke at op dit uur haar sneetjes roggebrood met Boursin op het gemeentehuis, dus hij had zichzelf toegestaan te kijken naar de plooiën rekbaar denim in haar lies, te fantaseren over stampende bruin glimmende kuiten met opzweepende koeienstaarten, zich voorgesteld hoe hij zijn vingers door de plooiën zou laten glijden, zachtjes onder de geprinte ritssluiting over het vlees van haar lippen zou wrijven, terwijl een heen en weer schuddende lendendoek van dierenhuiden ritmisch op hem af gestommeld kwam en een pimpelmees zijn poten om het net van zijn vetbol klemde. Het was tijdens dit moment van erotische verwarring dat het meisje met een bek vol

kauwgom ‘Wat zit je te kijken, ouwe gek?’ kraste, en het was toen hij dit moment met prikkende tranen voor zijn geestesoog zag neerdalen dat Ineke de wc-deur opentrok.

‘Wat sta jij te doen?’

Ze had haar windjack al aan. De ov-chipkaarten in de hand.

‘Ik... Ik heb verschrikkelijke jeuk.’

Schaamte. Dat was een emotie waar Manfred in grossierde. Hij zou zich werkelijk overal voor kunnen schamen. Schaamte had hij onder de knie.

‘Doe niet zo raar. En doe je gulp dicht.’

Ze was met haviksogen blijven staan tot de rits op de rem stond en de bovenste knoop dicht was. Wantrouwen omspande haar kop van kruin tot kaak als strakgespannen cellofaan en deed Manfred denken aan de foto van haar moeder, de foto met de streepjesmond, die naast een ebbenhouten urn op het wandmeubel stond.

‘De trein gaat over een half uur.’

Hij had geknikt en zijn blik strak op het zeepje in de vorm van een roos, dat tussen zijn vingers glibberde, gehouden. Hij hoorde haar weer in de keuken rommelen en nam zich voor om de volgende keer godverdomme gewoon te zeggen dat hij godverdomme gewoon eens probeerde klaar te komen.

Het begon harder te regenen. De lucht veranderde van saai grijs in elektrisch grijs. Met zijn blik naar de hemel gericht raakte Manfred ervan overtuigd dat het heel wel mogelijk was dat er iets groots stond te gebeuren. Dat er iets aanstonds was. Noodlot

misschien zelfs wel. Hij keek waar Ineke was en zag haar staan met de kaart tussen haar knieën geklemd om de ritsluiting van het vakje in haar nek, waar haar capuchon in opgerold zat, open te ritsen. Een groepje Amsterdams ogende tieners fietste joelend door plassen water langs. Manfred keek naar zijn steeds natter wordende schoenen. Zijn nietszeggende zwarte instappers die halverwege het productieproces per ongeluk van de band met nette schoenen op de band voor sportschoenen terecht moesten zijn gekomen. En nu zaten die schoenen aan zijn voeten zijn halfslachtigheid uit te stralen.

‘Ik denk dat we het smalste huis maar even overslaan. Hoe-hoe! Fréd?! Wat sta je daar nou?’

Ja, haatte hij haar maar. Dan zou hij de kracht hebben om ineens iets geks te doen.

*

Mayonaise en curry werden met iedere hap die Ineke nam verder uit het broodje hamburger geduwd tot het mengsel over de rand van een verpieterd slablaadje heen welde. AT5 stond op in snackbar de Snackcorner. Een man in een scootmobiel zat vast tussen wegdek en ophaalbrug. Ze zouden lunchen in de Bijenkorf, ze zouden naar de Bloemenmarkt, ze zouden als het even kon nog éven naar het Stedelijk, en anders misschien een rondvaart. Waarom Ineke naar het Stedelijk wilde was Manfred ontgaan. Zou ze het gezegd hebben? Ineke zei zo vaak van alles. Ineke zei eigenlijk bijna altijd wel iets. Ook nu weer met haar mond vol vlees.

‘Kunhnu evnn puhblivetje puhken?’

Ze was tot Manfreds verrassing deze snackbar in gehold op haar spekszolen.

‘Hier bij het raam kunnen we in elk geval de gracht zien,’ had ze gezegd nadat ze haar capuchon had afgedaan en haar kritische blik door het etablissement had laten schieten. Een alcoholist was direct verrassend soepel opgestaan om zijn heil in de stromende regen te zoeken. Manfred begreep het wel. En daar zat ze dan, tegenover hem, met klodders mayonaise rond haar mond en ze keek naar hem. Ze sprak nog steeds, of iets wat daarvoor doorging, het was meer gorgelen met eten, en ze deed dat steeds vuriger. Haar grote mond met de dunne lippen, haar vierkante gele tanden, de tomatenpitjes, het stukje sla op haar bovenlip dat trilde door haar stem, de stukjes brood en korreltjes gegrild vlees die op hem af vlogen, de zwarte haren op haar bovenlip. Ja, mocht ze nu sterven, dan zou Manfred die haren tot puntjes draaien en bespuiten met haar busje Elnett-haarlak. Tegen rouwende familieleden die ontsteld van de kist naar hem opkeken zou hij zeggen: ‘Wist je dat niet? Ineke was gék op Salvador Dalí. Ze wilde op haar laatste dag nog naar het Stedelijk.’

Ineke was opgestaan en op de vettige snackbarhouder met een mediterraan uiterlijk af gestoven, die gekken had alsof hij onder schot gehouden werd door zijn overleden moeder. Ze had zich een vuistdikke stapel servetten toegeëigend en bitste toen ze terugliep. ‘Je ziet toch dat ik onder de curry zit? Dan kan je toch wel even een servetje pakken?’

Maar dat kon Manfred niet. Manfred kon helemaal niets. Hij kon zich niet eens even aftrekken in zijn eigen wc, niet eens even zijn eigen schoenen kopen. Ineke pakte haar geplastificeerde kaart er weer bij en knerpte door over de beste route naar de Bloemenmarkt, over proeflokalen en opstapplekken, over kaas kopen en wat al niet. Een belletje rinkelde. Een verregend stel in beige windjacks stapte verloren de Snackcorner binnen. Ineke draaide zich om en in haar ogen ontbrandden haardvuurtjes toen ze haar beste Krystle Carrington-imitatie ten tonele duwde.

‘Ja, kom maar binnen hoor. Hier is het goed schuilen.’ Mieren. Manfred had het gevoel dat er mieren liepen in zijn armen en benen, mieren in zijn handen en voeten. Rode mieren die prikten en maakten dat alles warm en koud tegelijk voelde. Zijn hart voelde gezwollen, zo groot als een vlezige aubergine die ieder moment kapot kon scheuren. Ineke wees naar hun tafeltje en schoof een stoel opzij, het stel kwam lachend op ze afgelopen. Stikken ging hij. Hij ging stikken.

Hij stond op.

‘Nou, kijk. Hij gaat al staan. Dit is Manfred en ik ben Ineke. Leuk hoor.’

‘Ik... ik moet even plassen.’ Zweet liep van zijn bovenlip zijn mond in en hij wist zeker dat het zouter was dan de volledige inhoud van de gigantische aluminium zoutstrooier die op het aanrecht van de Snackcorner vastgeplakt stond. Zijn lichaam wilde dood. Ineke kakelde verder en hij liep op de snackbarhouder af, die van de klemzittende scootmobiel naar

hem opkeek en naar een gang vol cafésportprijzen wees.

‘Ho ho!’

Als een dartpijl vloog Inekes stem door de zaak. Manfred draaide zich om. Ineke diepte iets op uit haar bruinlederen rugzak die ongetwijfeld van dezelfde band als Manfreds schoenen gerold was.

‘Kijk eens.’ Ze hield een klein Tupperware-containertje omhoog en tikte ertegen aan. ‘Maïzena.’

Hetzelfde containertje dat ze gebruikte als ze haar ochtendurine liet testen bij de huisarts. Dat had ze vanochtend natuurlijk nog even gevuld. Omdat een jeukend lid haar dag niet zou verpesten. Hij liep op haar af en had het idee dat hij door stroop liep, dat de tijd van stroop was. Zijn arm strekte zich uit naar het potje, hij greep het beet en toen hij zich omdraaide zag hij nog net hoe Ineke naar het stel toe boog, haar hand voor haar mond hield en fluisterschreeuwde:

‘Hij zegt dat hij jeuk heeft.’

De tijd ontvlamde en de stroop smolt eraf. De aubergine was zo groot geworden dat hij er een moestuinwedstrijd mee zou kunnen winnen en pompte paars bloed door zijn verkalkte aderen. Vanaf het moment dat hij zich omgedraaid had liep hij niet zelf, maar iets in hem liep hém, als een wezen dat in zijn lichaam zat, een wezen met een eigen wil. Het beende de gang met trofeeën in, Manfred zag op rechts een vergeelde wc-deur en op links, achter vaten oud vet, een half openstaande deur, ze duwden hem open en begonnen te rennen, langs vuilcontainers, door de regen, die nog altijd neerkletterde. En het voelde goed.

Sjardie

Als heroïne iets meer geaccepteerd zou zijn had ik vast in iedere sociale situatie klaargezeten met een elegant rolletje aluminiumfolie en een professionele aansteker. Maar omdat alles er in onze maatschappij op ingericht is om in gezelschap alcohol als angstremmer en lijmiddel te gebruiken, heb ik mij bekwaamd in het kritisch bekijken van wijnkaarten (met één wenkbrauw omhoog die geveinsde verbaazing speelt en één wenkbrauw in de laconieke tussenstand die de andere wenkbrauw relativeert en uitstraalt dat het onmogelijk is dat jij niet weet hoe wijn smaakt als er slechts een jaartal, streek en wijnhuis genoemd worden, wat natuurlijk wel zo is, maar wat je nooit tegen zo'n wenkbrauw moet zeggen want dan zal hij je verraden), het bestellen van wijn met alle Franse of Duitse klemtonen op de juiste plek, en ten slotte het proeven. Dit laatste is wel een belangrijk element, want wijn moet immers lekker zijn. En veel wijn is helemaal niet lekker. Echt heel veel wijn is vies. Ja, ik zeg het maar gewoon: VIES. Of zoals wij thuis plachten te zeggen: GOJR. Dat je tong bij het geringste contact al ineenduikt om vrijwillig te versterven, en je smaakpapillen een

drooggelegd koraalrif uitbeelden in de hoop dat de zuuraanval stopt en het agressieve goedje op zoek gaat naar een nuttiger invulling van zijn bestaan, zoals assisteren bij het afbijten van verf. Dergelijk zuur wordt doorgaans geschonken op gelegenheden die in principe een feestelijk karakter hebben. Op begrafenissen is de wijn vaak beter. Hoewel ik niet zeker weet of dat iets betekent. Als je je eenmaal een beetje in wijn hebt verdiept en het een en ander hebt geproefd, kan je in elk geval heel zelfverzekerd een paar wijnen van een kaart plukken en ze zonder angst en beven bestellen. Maar je loopt al snel het risico een wijnsnob te worden, en dat is vooral voor jezelf vaak aanpoten.

‘Jullie nog twee sjardie, misschien?’ vraagt een ober bijvoorbeeld.

‘Sjardie? Nee, wij dronken een soort van wijn, meneer.’

‘Ja, twee sjardie, toch?’

‘Hij bedoelt de chardonnay volgens mij...’

‘Ah. Ja, in dat geval; nog twee glaasjes, erh, sjardie, graag. Dank u wel.’

Er was dus keuze uit een glaasje soffie, een pino of een rooie. En omdat we niet in Frankrijk wonen moet je daar dan dus veel zoute dingen bij eten.

Daarom ben ik ook maar bier gaan leren drinken. Dan kan je nog eens neerstrijken in etablissementen die De Blauwe Druif heten. Waar kritische Indische tantetjes je gesprekken volgen en afkeurend nee schudden als je vriend je een tik op je billen geeft, en waar een vrouw haar hart uitstort over haar liefdesleven en na een kort contemplatief moment

concludeert: 'Ik neig ook erg naar rampenfilms.' Dat zou ik toch niet willen missen.